

Конкурс знавців української мови «Грамотій»

8 клас

Завдання № 1

Письмово сформулюйте правило, коли чергування *у з в* не відбувається.
Проілюструйте кожний пункт правила прикладами.

Завдання № 2

Дайте письмову відповідь на питання: чому у слові *рум'яний* є апостроф, а у слові *мавпячий* його немає? Перепишіть подані слова, уставляючи за потреби пропущені апостроф та м'який знак.

Тмянний, соромязливий, ателе, вйокати, безіменний, розідати, вязкість, духмяний, пірчастий, пірінка, бринчати, розмякла, фюзеляж, курйозний, Уляна, шістнадцят, тюбик, волинский, багацко, різбяр.

Завдання № 3

Поставте подані слова у формі О. в. однини. Запишіть їх.

Злагожденість, молодь, мить, верф, область, велич, пригорщ, вісь, подорож, жовч, папороть, повість, кров, свідомість, пам'ять, матір, сталь, несправедливість.

Завдання № 4

Перекладіть подані словосполучення українською мовою та запишіть їх, надпишіть над іменниками їх рід. Після цього поставте подані словосполучення в Р. в. однини та запишіть.

Широкая степь, разборчивая подпись, далекий путь, высокая насыпь, головная боль, новый адрес, мелкая пыль, горькая полынь, рыжая собака, высшая степень, желтый гусенок.

Завдання № 5

Перепишіть текст, уставляючи пропущені розділові знаки, лапки, букви та розкриваючи дужки. Числівники запишіть словами.

(О, о)лена (П, п)чілка

Народилася (О, о)льга (П, п)етр(і, о)вна (Д, д)рагоманова 29 липня 1849 року в місті (Г, г)адячі на (П, п)олтавщ(е, и, і)ні. Походила майбутня пис..мен..иця (О, о)лена (П, п)чілка з.. славетного род(а, у) (Д, д)рагоманових. Предки її п(е, и)р(е, и)бували на д(е, и, і)пломат(и, і)чній службі в (Б, б)огдана (Х, х)мел..ниц..кого дядько (Я, я)ків (Д, д)рагоманов був д(е, и)кабристом. Батько (О, о)льги (П, п)етр(і, о)вни мав юр(е, и, і)д(и, і)чну освіту захоплювався літературою. Брат (М, м)ихайло (Д, д)рагоманов видатний (в, у)чений літературний (і, й) громад..с..кий діяч.

Сама (О, о)льга (П, п)етр(і, о)вна б(а, о)гато енерг(и, і)ї (і, й) талант(а, у) від..ала громад..с..ким справам зокрема вихован..ю (і, й) освіті мален..ких українц(і, о)в. Вона завідувала літературним від..ілом (К, к)и(і, ї, є)вс..кого (Л, л)ітературно/арт(е, и, і)ст(и, і)чного (Т, т)овариства була р(е, и)дактором (і, й) видавцем журнал(а, у) (Р, р)ідний (К, к)рай а з 1908 року почала видавати власним коштом перший (в, у) (С, с)хідній (У, у)країні щомісяч..ний журнал для дітей (М, м)олода (У, у)країна. Він дарував дітям вірші оповідан..я ка(з, с)ки пр(е, и)повістки загадки. Серед авторів журнал(а, у) була і сама (О, о)лена (П, п)чілка яка мала не/аби/який літературний дар. Вона ро(з, с)винула талант і своєї доч..ки (Л, л)есі (У, у)країнки пр(е, и)щ(е, и)пила їй любов.. до літератури.

(О, о)льга (П, п)етр(і, о)вна була тако(ж, ш) визнач..ним ученим/літературознавцем етнографом фол..клор(и, і)стом. Написала праці (У, у)країнські (К, к)олядки (У, у)країнська (Г, г)уморист(и, і)ка та ін. У 1928 році її було обрано членом/кор..(е, и)спондентом (А, а)кадемії (Н, н)аук (У, у)країни (З журналу).

Завдання № 6

Напишіть невеликий твір на тему «Школа майбутнього» (0,5–2 сторінки), використовуючи однорідні члени. Підкресліть їх згідно з виконуваною ними синтаксичною функцією.

Конкурс знавців української мови «Грамотій»

9 клас

Завдання № 1

Письмово складіть алгоритм / схему / таблицю до правила «Розділові знаки при відокремлених означеннях». Проілюструйте кожний пункт правила прикладами. *Увага! Журі бере до уваги оригінальність і повноту подання матеріалу, доречність прикладів.*

Завдання № 2

Дайте письмову відповідь на питання: чому у слові *пшениця* після [ш] маємо звук [є], у слові *пшоно* – [о]? Перепишіть подані слова, уставляючи замість крапок пропущені букви *о, е*.

Вч..ра, веч..ри, увеч..рі, груш..к, ч..ртополох, ш..вковий, ч..рнетка, щ..тина, ж..лудевий, щ..ка, гаряч.., менш..сті, ш..стиденка, ж..натий.

Завдання № 3

Перепишіть подані слова, уставляючи замість крапок пропущені букви *е, и, і*.

Пр..скіпливий, пр..писувати, пр..добре, пр..щепити, пр..власнений, пр..зирливий, пр..стосовуватися, пр..дніпровський, пр..рва, пр..строчити, пр..бувати, пр..близний, пр..вабливий, пр..плив, пр..злий, пр..плутати, пр..звисько, Пр..п'ять, пр..лютий, пр..рівняти, пр..цікавий, пр..садибний, пр..дорожній, пр..забути, пр..дивний, пр..озер'я.

Завдання № 4

Перепишіть подані слова, уставляючи за потреби пропущені букви. Якщо можливе подвійне написання, умотивуйте його в дужках.

Стриман..ий, старан..ий, жадан..ий, змішан..ий, вогнен..ий, числен..ий, освячен..ий, притаман..ий, огорожен..ий, вогнян..ий, вживан..ий, священ..ий, недоторкан..ий, силуван..ий, утеплен..ий, старан..ий, неждан..ий, несказан..ий, широчен..ий, невпин..ий, передостан..ий, напівсон..ий, зламан..ий, осін..ий, гноблен..ий, щоден..ий, буквен..ий, вітамінізован..ий.

Завдання № 5

Перепишіть текст, уставляючи пропущені розділові знаки, букви та розкриваючи дужки. Числівники та скорочені назви одиниць вимірювання довжини запишіть словами.

(В, У) півден..о/східній частині (П, п)оділ..с..кої (В, в)исоч(е, и, і)ни ро..ташован..і не/високі вапнякові пасма з мал..внич(е, и)ми в(е, и)рщинами. Це товтри зал(е, и)шки ро(з, с)митих бар..єрних р(и, і)фів та атол..ів троп(и, і)ч..ного (С, с)армат..с..кого моря хвилі якого пл..скалися тут десь 20–25 міл..онів років тому. У породах з яких (з, с)кладают..ся товтри можна побачити зал(е, и)шки мушель морс..ких мол..юсків водоростей та вапнякових скелетів корал..ів.

Нині (у, в) колишніх лагунах огородж(е, и)н..их напів/зруйнован..ими кіл..цями атол..ів ро..кинулися поділ..с..кі села. Ці гори/товтри за не/зв(е, и)чайну мал..внич(и, і)сть і напоєн..е медами та п..янкими пахощ(а, я)ми повітря називають (М, м)едоборами.

Головне їх пасмо ш..рина котрого від 2–3 до 15–20 км а протяж..ність по/над 250 км п(е, и)р(е, и)тинає (у, в)се (П, п)оділ..я від (С, с)хідних районів (Л, л)..вівс..кої (О, о)бласті аж до (М, м)олдови. На 50–70 м піднімаєт..ся товтрова гряда над навколишн..ою місцевіс..т..ю а окремі в(е, и)рщини здіймают..ся на 100–150 м над кан..оно/подібними долинами приток (Д, д)ністр(а, у) які ро..сікають цю гряду. У понижен..ях товтр проклад(е, и)но шляхи. Так через Медоб(і, о)рс..кий п(е, и)р(е, и)вал на (Х, х)мел..нич..ині проходить шос..ейна дорога що (з, с)в..язує місто (Х, х)мел..ниц..кий із (К, к)ам..янцем/(П, п)оділ..с..ким і (Ч, ч)ернівцями (За Г. Скарлато).

Завдання № 6

Напишіть невеликий твір-опис або твір-роздум на тему «Україна в 2500 році» (1–2 сторінки), уживаючи складносурядні речення. Використані складносурядні речення підкресліть хвилястою лінією.

Конкурс знавців української мови «Грамотій» 10 клас

Завдання № 1

Запишіть подані слова, дотримуючись правил написання іншомовних слів.

Тон..а, грав..тац..я, в..зуал..затор, Н..ютон, с..м..етр..я, профес..я, теор..я, кар..єра, пр..ор..тет, к..бернет..ка, стратег..я, теорет..ко/анал..т..чний, ап..арат, м..кро/економ..ка, в..део/д..ск, комп..ютер, рад..о/метеоролог..я, суб..єкт, Х..юстон, аген..ство.

Завдання № 2

Введіть подані слова в речення, зберігаючи запропоновану форму та правопис. Визначте, до яких частин мови вони належать, і надпишіть над словами.

Вгору, в гору, по-нашому, по нашому, учетверте, у четверте, назустріч, на зустріч.

Завдання № 3

Провідмініайте в однині подані прізвища, імена та по батькові.

Гречка Ігор Олегович, Гречка Ольга Олегівна, Гречко Олег Григорович, Гречко Наталя Петрівна.

Завдання № 4

Від поданих іменників утворіть присвійні прикметники (форма ч. р. Н. в. одн.) та запишіть їх.

Марія, Маруся, Марічка, дочка, донька, мати, матуся, Ольга, Олена, Оленка, Євгеній, Євген, батько, Олег.

Завдання № 5

Перепишіть текст, розкриваючи дужки й уставляючи пропущені розділові знаки та букви.

Тут чутніше ніж будь/де промовляє до тебе навкол(е, и)шній світ своєю мудрою ніч..ною тиш(е, о)ю х(и, і)мерною рослин..ою в..яз..ю на ві(д, т)біл(е, и)них місяцем шлакових стінах. (В)ночі при місяці більше ніж у/день вражає тебе оце ро(з, с)кошисте зачіплян..с..ке (Б, б)арок..о з к(е, и)тяжистих акацій та виноградного буйно/лист..я. Все змінилося ро(з, с)рослось п(е, и)р(е, и)пл(е, и)лось і в ус..ому в єдн(і, о)сті вс..ого г..рмон(и, і)я. І самий смисл бут..я чи не в тому що/б пити красу цих ночей жити у мудрій злагоді з пр(е, и)родою знати насолоду праці й поез(и, і)ю людс..ких взаєм(е, и, і)н? І що/б навчит(е, и)ся цим дорожити ві(д, т)чути потребу все це б(е, и)р(е, и)гти. (З, С)поч(е, и, і)ває В(е, и)села* натрудивш(е, и, і)сь наг(а, о)л(а, о)сувавш..сь за ден.. розм(е, и)тавш(и, і) натовпи своїх сір(е, и)х канючлив(е, и)х клопотів. Міцно спит.. під наркозом акацій що аж до ві(д, т)чин(е, и)н..их вікон (з, с)в(е, и)сают.. своїм рясним срібляст(е, и)м суцвіт..ям. Не/видно ні/в(е, и)ранд ні/парканів ні/нужників все повите н(і, о)ч..ними фантаз(е, и, і)ями акацій химер..ям тіней. Тиша сон і цвіт. Щос.. є чаклун..с..ке в таємнич(е, і, о)сті н(і, о)ч..ного цвітін..я в місяч..нім мар(е, и)ві й тиші цих світлих акаці(є, йо)в(е, и)х ночей (За Олесем Гончаром).

*Назва населеного пункту.

Завдання № 6

Напишіть твір-мініатюру на тему «Комп'ютерні ігри – дитяча забавка чи соціальна проблема?» (обсяг – до двох сторінок). У тексті твору використайте якомога більше іншомовних слів, підкресліть їх однією рисою.

Конкурс знавців української мови «Грамотій» 11 клас

Завдання № 1

Запишіть числа словами у відповідній формі.

До 354 додати 159, від 1 486 відняти 763, сума чисел дорівнює 614, визначити добуток 549 і 253, скільки разів 9 міститься у 165, величина кута дорівнює 279 градусам.

Завдання № 2

Складіть речення з поданими словами, зберігаючи їх у формі Р. в. однини: листопада, листопаду, терміна, терміну, апарата, апарату, блока, блоку.

Завдання № 3

Провідмініайте в однині подані прізвища, імена та по батькові.

Косенко-Коноплянка Григорій Євгенович, Косенко-Коноплянка Ганна Євгенівна.

Завдання № 4

Використовуючи схеми, розкрийте основні положення теми «Розділові знаки в реченнях з однорідними членами» (умовні позначки: О – однорідні члени речення, УС – узагальнювальне слово). Кожну схему проілюструйте прикладом.

Завдання № 5

Перепишіть текст, почленуйте його на речення та розставте розділові знаки.

Листопад

почервоніли яблука-циганки
високе небо проворонив дах
і вогнища мов кинуті цигарки

щоночі дотлівають по садах
сади стоять обдмухані вітрами
листки летять киваючи гіллям
і хто тут я статист цієї драми
згрібаю їх згрібаю і палю
вони горять нічого не питають
нічим городам руку золотять
минуло літо от і облітають
а облетіли от і шелестять

Ліна Костенко

Завдання № 6

Опишіть будь-який один предмет на вибір (*книжку, дерево, автомобіль* тощо) тричі: науковим, художнім і публіцистичним стилями (обсяг кожного тексту – до однієї сторінки).